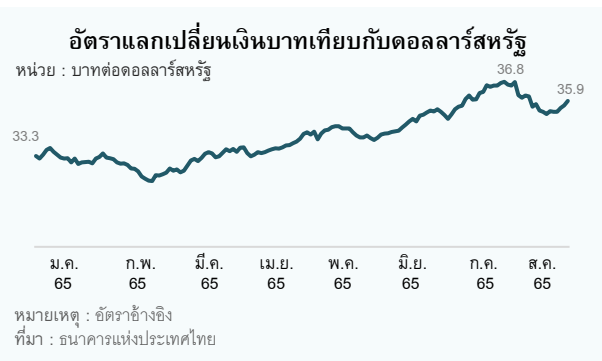

รู้รอบเรื่องอัตราแลกเปลี่ยน ... พร้อมรับมือค่าเงินผันผวน

ปี 2565 ถือได้ว่าเป็นปีที่ค่าเงินบาทมีความผันผวนเป็นอย่างมาก ซึ่งแน่นอนว่าการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินในแต่ละครั้งส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อผลกำไรและภาวะขาดทุนของธุรกิจ ดังนั้น การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกอัตราแลกเปลี่ยน ไปจนถึงวิธีการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสมถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการรับมือกับความผันผวนของค่าเงินได้ดียิ่งขึ้น โดยประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับค่าเงินที่ผู้ประกอบการควรรู้ในเบื้องต้น มีดังนี้

สถานการณ์ค่าเงินบาท ... ผันผวนในทิศทางอ่อนค่าลงในช่วงที่ผ่านมา

ค่าเงินบาทยังคงผันผวนสูง โดยทำสถิติอ่อนค่าหนักสุดในรอบ 16 ปี เมื่อเดือน ก.ค. ที่ผ่านมาแตะระดับ 36.8 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ก่อนจะแข็งค่ามาอยู่ที่ราว 36 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐในปัจจุบัน นับเป็นการอ่อนค่าลงราว 7% จากต้นปี 2565 ทั้งนี้ สาเหตุที่ทำให้เงินบาทอ่อนค่าเป็นผลจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอก สำหรับปัจจัยภายในส่วนหนึ่งเกิดจากเศรษฐกิจไทยที่ฟื้นตัวช้า อัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำ และปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ขณะที่ปัจจัยภายนอกมาจากเศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่ฟื้นตัวได้เร็วทำให้เงินดอลลาร์สหรัฐแข็งค่าขึ้นสูงสุดในรอบ 20 ปี รวมถึงการเร่งขึ้นอัตราดอกเบี้ยเพื่อต่อสู้กับเงินเฟ้อของธนาคารกลางสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม การอ่อนค่าของเงินบาทถือเป็นผลดีต่อผู้ส่งออกไทยโดยรวมทั้งในด้านความได้เปรียบด้านราคา และรายรับในรูปเงินบาทที่เพิ่มขึ้นสำหรับแนวโน้มค่าเงินบาทในระยะถัดไป หากการท่องเที่ยวของไทยฟื้นตัวได้เร็วและผลักดันให้ดุลบัญชีเดินสะพัดกลับมาเกินดุลได้อาจทำให้เงินบาทกลับมาแข็งค่าได้บ้างเช่นกัน

ข้อสังเกต

แม้ในช่วงที่ผ่านมาเงินบาทอ่อนค่าเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบสกุลเงินหลักอื่น อาทิ เยน ยูโร และปอนด์ เงินบาทของไทยกลับมีทิศทางแข็งค่า

ทำความเข้าใจปัจจัย 3 ระดับ ที่ส่งผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยน

อัตราแลกเปลี่ยนเปรียบได้กับราคาของเงินสกุลหนึ่ง โดยกลไกราคาดังกล่าวจะเป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานของเงินสกุลนั้น ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบมีหลากหลายตัวแปรและสามารถแบ่งระดับชั้นของการส่งผลกระทบได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ดุลบัญชีเดินสะพัด

ดุลบัญชีเดินสะพัดเป็นหนึ่งในปัจจัยพื้นฐานที่สะท้อนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากดุลบัญชีเดินสะพัดแสดงถึงปริมาณสุทธิของรายรับและรายจ่ายของภาคเศรษฐกิจจริง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของค่าเงินสกุลท้องถิ่น โดยหากประเทศเกินดุลบัญชีเดินสะพัด หรือรายรับจากการส่งออกสินค้าและบริการมากกว่ารายจ่ายจากการนำเข้าสินค้าและบริการ ประเทศจะมีเงินสกุลต่างประเทศเข้ามาในระบบมากขึ้นและเงินดังกล่าวจะถูกนำมาแลกเปลี่ยนเป็นเงินสกุลท้องถิ่นเพื่อใช้ในประเทศ ซึ่งทำให้ความต้องการเงินสกุลท้องถิ่นมีแนวโน้มสูงขึ้นและส่งผลให้มีแนวโน้มแข็งค่าขึ้น ในทางกลับกัน หากประเทศขาดดุลบัญชีเดินสะพัด หรือรายจ่ายในการนำเข้าสินค้าและบริการสูงกว่ารายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการ จะส่งผลให้ประเทศมีเงินสกุลต่างประเทศเข้ามาในระบบน้อยกว่าความต้องการใช้เพื่อจ่ายค่าสินค้าและบริการ ก็จะส่งผลในทิศทางตรงกันข้าม นั่นคือ เงินสกุลท้องถิ่นมีแนวโน้มอ่อนค่าลง

นโยบายการเงิน

- **นโยบายอัตราดอกเบี้ย** นับเป็นหนึ่งในตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากในตลาดการเงินโลก นักลงทุนมีแนวโน้มย้ายเงินลงทุนออกจากประเทศที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำไปยังประเทศที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่า สถานการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดการไหลเข้าออกของเงินทุนในแต่ละประเทศจนส่งผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยน

ปัจจุบันนโยบายอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางสหรัฐฯ เป็นตัวแปรที่ตลาดให้ความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากเงินดอลลาร์สหรัฐฯเป็นสกุลเงินที่ใช้แพร่หลายที่สุดในโลก ดังนั้น จากสถานการณ์ปัจจุบันที่สหรัฐฯ มีแนวโน้มขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายจนแตะระดับ 3.25-3.50% ภายในปี 2565 ส่งผลให้มีการคาดการณ์ว่าจะเกิดการไหลกลับของเงินทุนจากประเทศที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำกลับเข้าสู่สหรัฐฯ มากขึ้น และทำให้เงินดอลลาร์สหรัฐฯมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับสกุลเงินอื่น ซึ่งในทางกลับกันสกุลเงินอื่นก็มีแนวโน้มอ่อนค่าเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ โดยตัวอย่างของสกุลเงินที่อยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว อาทิ เงินเยนของญี่ปุ่น และเงินบาทของไทย อย่างไรก็ตาม เป็นที่สังเกตได้ว่าส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยอาจไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่มีผลต่อการเคลื่อนไหวของเงินทุนเสมอไป เช่นในกรณีของอินเดียและอินโดนีเซีย ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าสหรัฐฯ แต่ยังคงเผชิญกระแสเงินทุนไหลออก เนื่องจากยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกหลายปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อค่าเงินมากกว่า

- **นโยบายการดูแลค่าเงิน** โดยทั่วไปธนาคารกลางของแต่ละประเทศมีหน้าที่ดูแลและแทรกแซงค่าเงินไม่ให้ผันผวนมากเกินไปจนอาจสร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจ ยกตัวอย่างเช่น หากเกิดกรณีที่สกุลเงินประเทศใดประเทศหนึ่งมีแนวโน้มอ่อนค่ารวดเร็ว ธนาคารกลางอาจจำเป็นต้องเข้ามาแทรกแซงค่าเงินด้วยการนำทุนสำรองระหว่างประเทศมาซื้อเงินสกุลท้องถิ่นในตลาดเพื่อให้ความต้องการเงินสกุลท้องถิ่นในตลาดเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยชะลอการอ่อนค่าลง

เสถียรภาพของประเทศ

เสถียรภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการเมือง เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนระหว่างประเทศ ดังนั้น เสถียรภาพของประเทศในด้านต่างๆ ที่มั่นคงและมีแนวโน้มดี ย่อมดึงดูดเงินลงทุนเข้ามาในประเทศเพิ่มขึ้นและจะช่วยให้เงินสกุลท้องถิ่นมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้น ขณะที่หากเสถียรภาพของประเทศมีความไม่แน่นอน อาทิ เกิดความวุ่นวายทางการเมืองในประเทศ และเศรษฐกิจผันผวนและมีแนวโน้มซบเซา ก็จะส่งผลให้เกิดการถอนการลงทุนและนำเงินออกนอกประเทศ ซึ่งก็จะทำให้เงินสกุลท้องถิ่นมีแนวโน้มอ่อนค่า

กลยุทธ์รับมือค่าเงินผันผวนด้วยหลายเครื่องมือป้องกันความเสี่ยง

ผู้ประกอบการสามารถจัดการความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนได้ด้วยเครื่องมือบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน โดยเครื่องมือแต่ละประเภทมีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

ปิดความเสี่ยงค่าเงินด้วยตราสารอนุพันธ์

ลดความเสี่ยงค่าเงินด้วยการบริหารจัดการ

Forward

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าด้วยการล็อกเรออัตราแลกเปลี่ยนไว้ล่วงหน้า

Futures

การซื้อประกันค่าเงิน

Options

FCD
(Foreign Currency Deposit)

บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ

Natural Hedging

การบริหารรายได้และรายจ่ายให้อยู่ในสกุลเงินเดียวกัน

Local Currency

การใช้สกุลเงินท้องถิ่นในการค้าขาย

ข้อดี	ได้เรทที่แน่นอน ทำให้สามารถรับรู้รายได้และรายจ่ายได้ตั้งแต่วันที่ทำสัญญา	เปิดโอกาสให้รับเรทที่ดีกว่าและยังปิดความเสี่ยงโดยการล็อกเรทไว้ล่วงหน้าได้ จึงมีความยืดหยุ่นสูง	ไม่ต้องแลกเงินไปมา สามารถกำหนดการซื้อขายเงินตราต่างประเทศในเวลาและราคาที่เหมาะสมได้ด้วยตนเอง	ไม่ต้องแลกเงินไปมา เป็นการบริหารความเสี่ยงที่ไม่มีค่าใช้จ่ายหรือมีค่าใช้จ่ายน้อย	ไม่ต้องแลกเงินดอลลาร์สหรัฐไปมา
	ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าทุกประเภท		ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าที่มีรายได้และรายจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศสกุลเงินเดียวกัน		ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าที่สามารถทำสัญญาซื้อขายเป็นเงินบาทหรือสกุลท้องถิ่น
เหมาะกับใคร	ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าทุกประเภท		ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าที่มีรายได้และรายจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศสกุลเงินเดียวกัน		ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าที่สามารถทำสัญญาซื้อขายเป็นเงินบาทหรือสกุลท้องถิ่น
เข้าถึงอย่างไร	ธนาคาร	TFEX (Thailand Futures Exchange)	ธนาคาร	การจัดการของผู้ประกอบการ	
ข้อจำกัด/ประเด็นที่ต้องพิจารณา	• ต้องมีวงเงินสินเชื่อกับธนาคาร • การวางหลักประกันเพิ่มเติม	• การวาง Margin • สัญญาเป็นมาตรฐาน ไม่สามารถปรับได้ตามต้องการ	ค่าเบี้ยประกัน (Option Premium)	ค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรม	ตามความเหมาะสมของธุรกิจ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย และรวบรวมโดยฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธสท.

นอกเหนือจากการใช้เครื่องมือต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ผู้ประกอบการยังควรติดตามสถานการณ์และแนวโน้มค่าเงินอยู่เสมอ รวมถึงอาจพิจารณาใช้แนวทางอื่นๆ ในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนร่วมด้วย อาทิ ในช่วงที่เงินบาทอ่อนค่าเช่นปัจจุบัน ผู้นำเข้าสินค้าและวัตถุดิบอาจลองหา Supplier ในประเทศ เพื่อลดแรงกดดันจากค่าเงิน ขณะที่ผู้ส่งออกสามารถใช้ความได้เปรียบด้านราคาในการรุกทำการตลาดในต่างประเทศเพื่อให้สินค้าเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การปิดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนทำให้ผู้ประกอบการมีเวลาไปทุ่มเทกับการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า ตลอดจนมองหาช่องทางในการขยายการค้าการลงทุนไปยังประเทศอื่นๆ ได้โดยไม่ต้องกังวลว่าค่าเงินจะผันผวนไปในทิศทางใดอีก

Icon made by Freepik, Kiranshastry, srip, juicy_fish, kerismaker, Rashad, kosonicon, Aranagraphics from www.flaticon.com

Disclaimer : ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด